

RECOMANACIONS PER APROPAR-NOS A

UNA EXPERIÈNCIA ESCÈNICA DE QUALITAT

P R O T O C O L

TE VEO

**ARTES
ESCÈNICAS
PARA LA INFANCIA
Y LA JUVENTUD**

**CONDICIONS
D'EXPOSICIÓ
EN LES ARTS
ESCÈNIQUES**

**PER A LA
PRIMERA
INFÀNCIA,
ELS INFANTS
I ELS JOVES**

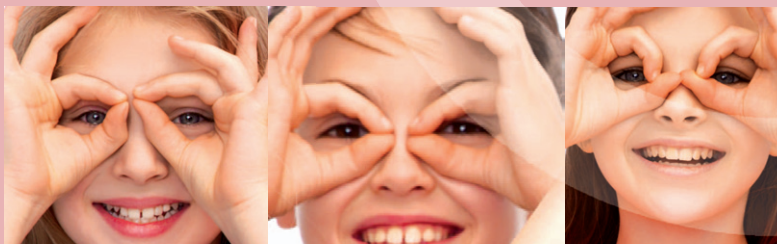

QUÈ ÉS «TE VEO»?

TE VEO

**ARTES
ESCÉNICAS
PARA LA INFANCIA
Y LA JUVENTUD**

És una **associació d'empreses professionals d'arts escèniques dedicades al públic infantil i juvenil**, d'àmbit nacional, creada l'any 1996 i que va nàixer amb l'objectiu de crear un marc de referència, en el qual els professionals del teatre per a infants i joves puguen elaborar preguntes i respostes que serveixen per a posar en marxa projectes orientats a desenvolupar el sector i que promouen accions de millora de la creació, la producció i la distribució.

TE VEO té com a objectiu **afavorir**:

- **La promoció, la distribució i l'execució** de tota mena d'accions encaminades a una major implementació de les activitats escèniques desenvolupades específicament per als infants, per als joves i, per extensió, per al públic familiar.
- **L'accés a l'art i a la cultura escènica** de la infància i la joventut.
- **L'intercanvi d'experiències**, de treballs i la creació de nous canals per al desenvolupament de l'activitat professional dels seus membres.
- El **reconeixement social i cultural** de l'activitat professional desenvolupada per persones i institucions de l'àmbit de les arts escèniques, adreçades específicament als infants i als joves.
- La **recerca i la innovació** dels diversos llenguatges escènics adreçats als espectadors més joves, així com tots els paràmetres implicats en la producció, la programació i la difusió d'aquest sector.

www.teveo.es

1 LIMITACIÓ D'AFORAMENT

A En les funcions per a públic familiar

Es recomana ocupar només el pati de butaques.

B En les funcions escolars

- **Primera infància** (de 6 mesos a 3 anys): no s'han de superar els 100 espectadors.
- **Educació Infantil** (de 3 a 6 anys): no s'han de superar els 200 espectadors.
- **Primària** (de 7 a 11 anys): la capacitat òptima seria de 300 espectadors, i podria arribar als 400.
- **Secundària i Batxillerat**: al voltant de 300 espectadors, i podria arribar als 400.

En tot cas, els responsables de programació han de consultar amb les companyies creadores l'aforament idoni del seu espectacle i respectar aquesta limitació que respon a aspectes com el format de la peça, la disposició del públic, la relació escenari-audiència, etc.

2 DIVULGACIÓ DE LES EDATS RECOMANADES I MATERIAL DE SUPORT

Disponer de material de apoyo pedagógico y de información precisa acerca de las edades para las que se ha creado el espectáculo y el aforo recomendado ayuda a los adultos que llevan a niños, niñas y jóvenes al teatro, a realizar una elección responsable.

A Les empreses han de:

- **Expressar clarament** en la seua publicitat l'aforament adequat i les edats recomanades.
- **Dissenyar materials pedagògics**, així com activitats transversals, que promoguen una experiència teatral més enllà de la contemplació de la peça escènica i que tant el professorat com les famílies els puguen consultar.
- **Facilitar la trobada** entre els artistes i el públic després de la representació.

B Els teatres han de:

- Difondre i respectar les **edats adequades i limitar l'aforament**, especialment en les campanyes escolars.
- Sol·licitar a les companyies **materials pedagògics i de suport al professorat**, així com qualsevol altre recurs que ajude el teatre a convertir-se en un vehicle que unisca el treball artístic amb els centres educatius i les famílies, tot afavorint el desenvolupament d'activitats transversals a la representació.
- **Atendre el públic en la seua diversitat** i garantir una experiència cultural idònia amb les mesures d'inclusió necessàries per a assegurar el fet cultural com a bé democràtic

3 GARANTIR LES CONDICIONS ADEQUADES DE RECEPCIÓ, ACOMODACIÓ I PERCEPCIÓ DELS ESPECTADORS

A Recepció i acomodació:

Treballar amb el personal dels teatres per desenvolupar la seua sensibilitat, amb l'objectiu de donar un servei adequat a les necessitats

dels espectadors més xicotets, les seues famílies i el professorat.

B Percepció:

Aconseguir que els espectadors més xicotets se senten còmodes, siguin a prop, senten i vegem bé, mitjançant l'ús de seients elevadors si fora necessari, contribuirà a una experiència positiva.

C Inclusió i atenció a la diversitat:

L'accés a la cultura no és un privilegi, és un dret de tothom que s'ha de garantir en igualtat de condicions, sense deixar de banda els col·lectius vulnerables o en risc d'exclusió social. Per promoure una cultura més inclusiva, cal que les instal·lacions dels teatres siguin accessibles, i que disposen de l'equipament necessari perquè tothom pugui gaudir del teatre. D'aquesta manera, vetlarem perquè tothom, independentment de les capacitats, sensibilitats o realitats, puguen gaudir d'un espectacle de manera autònoma i normalitzada.

4 FOMENT DE LES RELACIONS TEATRE-ESCOLA I TEATRE-FAMÍLIA, I IMPULS DE LA FORMACIÓ I L'EMPODERAMENT DE L'ESPECTADOR

La visita al teatre ofereix moltes més possibilitats que la simple visualització d'un espectacle i, per tant, és imprescindible considerar-la com una experiència sensorial i intel·lectual integral. L'art té un valor transversal i transformador, ens permet entendre altres realitats i, com a recurs educatiu, es nodreix de la curiositat i la creativitat com a habilitats innates de tots els éssers humans. Des dels teatres, s'ha d'implementar la figura del «mediador» entre el públic i el teatre, que assumirà les funcions següents:

- **Identificar les necessitats** del públic infantil i juvenil.
- **Plantejar propostes educatives** que fomenten la sensibilitat artística.
- **Impulsar les relacions teatre-escola i teatre-família**, per garantir una comunicació fluida entre creadors, programadors, professors i famílies.
- Dissenyar i desenvolupar **programes de formació i d'empoderament** de l'espectador.
- **Proposar activitats complementàries**, tant vinculades a les peces escèniques com a l'aproximació dels infants i dels joves al teatre.
- **Informar de les edats recomanades** per als diferents espectacles.
- Supervisar la **limitació de l'aforament** en les campanyes escolars.
- Atendre la **diversitat i la inclusió**.
- Desenvolupar **un treball d'anàlisi i d'avaluació** com a ferramenta per conèixer quins objectius s'han aconseguit i com ha estat la recepció de l'espectacle, i implementar millores en l'organització i la coordinació de les funcions i les activitats relacionades.

Cal tenir en compte que la mediació NO és una conseqüència de la creació/programació artística; ambdues es desenvolupen en paral·lel i, per tant, és fonamental que hi haja una col·laboració contínua entre els espais d'exhibició, les companyies i les escoles de la mateixa àrea geogràfica amb l'objectiu de desenvolupar accions conjuntes; això permet als joves espectadors relacionar ràpidament els continguts que s'estan treballant durant la funció o en activitats complementàries amb la seua pròpia realitat i sentir-se'n part activa.

5 AUGMENT DELS RECURSOS DESTINATS A L'EXHIBICIÓ I EL FOMENT DE LES PROGRAMACIONS ESTABLES

Els espectadors xicotets i joves formen part de la ciutadania i, d'acord amb la Constitució, s'ha de **garantir l'accés a la cultura com a dret universal de totes les persones**. Per fer-ho possible, cal dissenyar i desenvolupar estratègies que faciliten que els joves espectadors senten com a propi l'esdeveniment escènic, que el normalitzen dins de la seua rutina i que el converteixen en un hàbit saludable. Cal augmentar els recursos per a dur a terme programacions estables que encoratgen els infants, els joves i les famílies a tenir hàbits com a espectadors, amb dues línies de programació:

- A Programació familiar:** per oferir l'opció de les arts escèniques com una oferta més d'oci i cultura, i com una «experiència» positiva que afavoreix l'afecte i els lligams.
- B Programació escolar:** com a garantia democràtica d'accés a l'art i a la cultura.

Pel que fa al disseny de la programació, aquesta ha d'abordar la gran diversitat de disciplines escèniques: teatre, dansa, titelles, circ, música, multimèdia, etc.

Ambdues programacions han de promoure l'accés a les famílies, els infants i els joves de baixos recursos, a través de polítiques que atenguin diferents necessitats socials. Així mateix, cal garantir que la població que viu en zones rurals pugua accedir als espais d'exhibició adequats i solucionar les dificultats de desplaçament a les quals s'ha d'enfrontar.

6 AMPLIACIÓ DE L'OFERTA TEATRAL A TOTES LES EDATS

Quan parlem d'infants i joves, parlem dels **espectadors del present i del futur**. La relació que aquest tipus d'espectador té amb les arts escèniques no s'ha de reduir a una activitat extraescolar o a una excursió al teatre un cop a l'any. Perquè hi haja realment una connexió amb el que està passant a l'escena i una voluntat de tornar-hi, necessiten que també es desenvolupe un treball previ i posterior que els permeta familiaritzar-se amb el seu contingut. Per fer-ho possible, cal **establir un diàleg horitzontal**, utilitzar el mateix codi i entendre que la lògica del pati de butaques no és la mateixa amb el públic adolescent que amb el públic infantil.

Cal promoure les arts escèniques a totes les edats, però, en aquest moment, s'ha de reforçar la programació i posar un èmfasi especial en aquestes audiències:

- A Primera infància** (6 mesos - 3 anys):
  - Promoure la **creació d'espais i festivals** específics.
  - Especificar acuradament, tant per part dels artistes com dels teatres, **l'edat adequada**: «a partir d'1 any», «a partir de 2 anys», «a partir de 2 a 4 anys»..., tenint en compte el desenvolupament cognitiu i emocional dels infants.
  - Oferir **tallers formatius** i altres accions complementàries.
  - **Fomentar la trobada** entre aquest públic i els artistes.
  - Garantir que l'escenari i les zones d'actuació **siguen segurs** per als artistes i el públic.
  - **Fomentar l'accessibilitat** per a famílies amb pocs recursos i/o necessitats especials.

- Tenir cura de certes **condicions d'exposició**:
  - Zona per deixar els abrics, els cotxets i les cadires de xiquets de bolquers.
  - Incloure canviadors als banys.
  - Adaptar l'espai d'una manera ideal per a aquest públic i els seus acompanyants: coixins, sòls especials, grades específics, etc.

B Joves espectadors (+14 anys):

- Promoure la **creació d'espais i festivals** específics.
- Programar espectacles amb **temàtiques pròximes** a aquest públic i als seus interessos.
- Desenvolupar accions encaminades a **apropar i obrir el teatre** de la ciutat al públic jove: amb aquest com a protagonista i com a còmplice.
- Organitzar **tallers, trobades i col·loquis** amb els artistes.
- Implementar **polítiques de preus específiques**, amb descomptes o creació de subscripcions.
- Establir **horaris d'exhibició** específics per a aquests.

7 MESURES ESPECÍFIQUES

7.1 FIRES I FESTIVALS

Les fires i els festivals d'arts escèniques tenen una idiosincràsia pròpia que, en moltes ocasions, xoca amb la realitat de les creacions per a infants i joves. En aquest sentit, cal atendre factors com:

- **La presència del públic al qual va destinada la creació.** Les formes de recepció i, en conseqüència, de retroalimentació dels infants és essencial per al desenvolupament idoni de moltes

peces destinades al públic infantil, per la qual cosa la seua presència com a espectadors és imprescindible.

- **Generar activitats específiques** per al públic infantil i juvenil, a més de fomentar la seua integració en el desenvolupament de la fira o del festival. Es recomana establir vincles amb centres educatius i altres entitats vinculades a la infància i la joventut.

7.2 CIRCUITS ESCOLARS

Les primeres experiències escèniques dels infants i els joves es produeixen en el marc acadèmic, en la majoria dels casos, a través de circuits escolars, però aquest primer contacte pot resultar avorrit o frustrant si no es treballa adequadament i amb sensibilitat tant dins com fora de l'aula. Cal explicar què és el teatre, com funciona i quines són les «normes específiques» d'aquell lloc on assistiran per primera vegada i, per a això, les institucions educatives són aliades indispensables. Cal tenir una comunicació fluida entre els professionals de les arts escèniques i el professorat per apropar-se a les diverses realitats presents a l'aula i, així com és important que els artistes entren a les escoles i als instituts, també és fonamental que el professorat tinga un rol actiu en la vinculació dels joves amb les obres. La col·laboració entre tots els agents implicats és crucial perquè el treball de mediació es desenvolupe amb èxit:

Abans de l'assistència al teatre:

- **Compartir** amb els infants i els joves l'activitat que desenvoluparan: Explicar-los com és l'edifici, com s'hi desplaçaran, què passarà a l'interior, les normes de comportament que hi ha, etc., és un bon començament per fer que aquesta nova experiència els resulte més familiar.

- Tractar en l'aula **aspectes relacionats amb l'obra**. Per a això, és fonamental treballar estretament entre teatres i centres educatius, així com aportar material pedagògic i de suport al professorat.

Durant la presència al teatre:

- Atendre les necessitats que pugui tenir l'alumnat.
- Recordar les **normes de comportament**.
- Dur a terme, en el mateix teatre i amb la companyia, alguna **activitat** que permeti a l'alumnat aprendre més sobre l'obra, dialogar sobre el tema, experimentar al voltant dels aspectes teatrals, etc.
- Conèixer determinats aspectes sobre les **diferents professions** que intervenen en la producció escènica pot ser un vehicle per millorar aquesta recepció de l'obra.

Després de l'assistència al teatre:

- **Traslladar** l'espectacle o el text teatral **a l'aula**, ja siga treballant sobre el material pedagògic de la companyia o amb qualsevol activitat vinculada a l'experiència viscuda.

El sector privat no pot assumir la plena responsabilitat a l'hora de dur a terme les accions descrites anteriorment, ja que no disposa de prou recursos per a garantir la democratització i la participació activa dels infants i els joves en els processos creatius. Per tant, és fonamental comptar amb el suport estable de les institucions públiques per a garantir-ne la implementació i la supervivència, amb l'objectiu de cultivar una ciutadania culturalment rica i compromesa des d'una edat primerenca. Les arts escèniques no només enriqueixen l'experiència educativa, sinó que també contribueixen al desenvolupament

intel·lectual de les persones, fomentant hàbits culturals saludables, contribueixen a la construcció de la seua identitat i els ofereixen una plataforma per expressar les seues pròpies veus i experiències.

ON TROBAR-NOS?

C/ Pasión, 13, 4º Dcha.
47001 Valladolid

secretaria@teveo.es

(+34) 646 98 08 65

¡SEGUÉIX-NOS EN LES XARXES!

[@asociacionteveo](https://www.instagram.com/asociacionteveo)

PAUTES QUE CAL SEGUIR ABANS D'ANAR AL TEATRE

Abans d'assistir al teatre, cal establir normes de comportament clares per garantir un ambient adequat durant la representació, incloent-hi la puntualitat, el silenci, el respecte per l'entorn i pels actors i pels altres treballadors, així com la prohibició de menjar, beure, eixir de la sala durant la representació o utilitzar telèfons mòbils. **Tots** els participants han de respectar aquestes normes per a afavorir un bon clima d'exhibició que garantisca una bona acollida de l'espectacle.

És important recordar a l'alumnat aquestes pautes perquè, junts, puguem **contribuir a crear un ambient adequat**, l'espectacle es pugui desenvolupar correctament i puguem gaudir de l'experiència artística per complet:

ARTS ESCÈNIQUES PER A LA PRIMERA INFÀNCIA, ELS INFANTS I ELS JOVES

- **Informe-vos** / Cal recordar que és imprescindible, abans de vindre al teatre, estar **ben informat** de l'espectacle que veureu, d'aquesta manera, el gaudireu més.
- **Puntualitat** / Si no som puntuals, en entrar al teatre molestem els actors i companys, de manera que, si arribem tard a l'espectacle, ens **podem quedar sense entrar**.
- **Silenci, per favor** / Els actors necessiten concentració durant l'espectacle i, per això, hem **d'estar callats i atents**. Per descomptat, els telèfons mòbils han d'estar apagats.
- **Ni menjar, ni beguda, ni mòbil** / No es pot menjar ni beure a la sala, ni utilitzar el telèfon mòbil, que cal intentar mantenir-lo inactiu i en silenci per **respecte als actors**.
- **Asseguts** / Durant l'espectacle, tothom ha de romandre assegut i **no ha d'entrar ni eixir** durant la funció.
- **Respecteu l'entorn** / Cal tenir cura de les instal·lacions per contribuir conjuntament a **crear un entorn net i agradable**.
- **Respecteu els vostres companys** / Tots els espectacles exigeixen un gran esforç dels actors. Si no vos interessa l'obra, penseu en els vostres companys, ells sí que poden estar-hi interessats.
- **Respecteu els actors** / **No es poden fer fotos ni vídeos**. Durant l'actuació, el públic no es pot dirigir als actors a menys que demanen la vostra col·laboració.
- **Els aplaudiments** / En acabar l'espectacle, els aplaudiments **seran la millor recompensa** per als artistes.

CONDICIONS
D'**EXPOSICIÓ**
EN LES **ARTS**
ESCÈNIQUES PER
A LA PRIMERA
INFÀNCIA, ELS
INFANTS I ELS JOVES

**ARTES
ESCÉNICAS
PARA LA INFANCIA
Y LA JUVENTUD**

**TE
VEO**

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA

inaem

INSTITUTO NACIONAL DE
LAS ARTES ESCÉNICAS Y DE LA MÚSICA